

Rdéce

NOVINE

Cejna novine je:

Na cejlo leto 12.— K
Na po leta 6.— K
Edno štev. 30 fillerov.

Političen, družbeni i pismeni
list za stároslovence.
Prihája vsáko nedelo.

Vrediteltstvo s izdajiteilstvo:
Včenjá komissárije tiskárna
propaganda.

Prvlé ino zdaj.

Vnógim je protiven bio réd stároga vrejmena, ali nikomi nej na telko, kak proletári, tó je siromaškomi delavci i má-lomi vérti. Páver je poprejk desétkrát telko občinske dáče mogao plačúvati, kak velkoga imánja gospodin. Čestnicje, od notárjoša do ministra, od kaplána gor do püšpeka, so „gospoda“ bili, k šterim se je delavec z vu róki drzcém krenščákóm, z velkov poniznostjov smeo približávati.

Či njemi je edno brázdo zórao vkraj sósid z njive, cejlo njivo je mogao odati, či se je za toga volo tóžit šó. Jezero jezér právd, paragrafov, odrédbe je biló v tom stárom „fájnom“ vrejmeni, ali vse so delavnoga človeka, proletára, brile, gülile, cecale. Šparkasse so z málivértov živele ino správlale vküp jezerke za bogátce, za kapitáliste ino či si je kákši štéc máli mašin mogao kúpiti, kákšo koli škér, blágo spraviti: cejli šereg ménši i vékši tržcov si je správlalo vküp pri vsej etih bogátstvo

svoje, z njega doli z „gšeftom“. Ino té vsigdár na vékše i vékše idóči gšefte s váraški pörgarje meli v rokaj. šteroga so za „demokrácio“ zvali.

Istina je, ka so vu vrejmeni pét lejtni bojn ménši i vékši vértovje tüdi začnoli tak, po demokrátnoj fórmí, gšeftati, spravili so si tüdi i pejneze, ali ka njim valájo, či so blágo, bojne na níkoj spravile ino tak malo ga jé, ka si siromák nikak, pejnez pun človik pa samo jáko teško správi ono v nájmešoj meri. Cejna se pa ri živeži, pri blági vsáki dén više zdigáva ino trpelo de tó tak dugo, dokéč se oster i stálen réd ne včini med nami ino gda „delo“ celó na níkoj dene „pejneze“.

Stári svejt so te strašne preminóče bojne na níkoj spravile, vse one fundale, ka so delavni lüdjé v magazinaj na več desetín lejt naprej, za pridóči odvejték, vkrajdjáli, vküpsklali. Ino zdaj, kamo činéči?

Z stálnim i pridnim delom moremo pomagati sami sebi, eden drügomi. Samo

si z delom správimó lehko nazáj to zgübleno ino z močnim podpisanjom naše Sovjetrepublike občinski réd, brez šteroga ne mremo živeti, naše delo včiniti. Záto vsigdár več i več delavcov more bidti vu rudninstvi, vsigdár več i več v tvórnicaaj, v delavnicaaj, ali tüdi vsigdár več i več v jih more bidti na polskom deli v štalaj pri mári.

Ino či tak naši vértovje i vertinje ne do več svoj pöv skrivali, skrivomá márho znjim krmili, ka bi vse tó po velkoj cejni odavajóči si páli pejneze správlali vküp, nego vsáki pripóvani živiž, šteri njim je domá višešnji, po rédnoj cejni državnomi ravnitelstvi dájo prejk: te si v ništernom leti páli nazájsprávimó vse ono, ka smo, kak pridelanje dugi i desetín lejt, po boj-naj zgübili. Vsi lepše i bógše páli nazáj zadobimó vsáko potrebóčo našega žitka, ár vu nóvom vrejmeni ne de več gospodé, šteri bi brezi dela vse zadovolé meli, ali ne de tüdi i siromákov več, ki bi po svojem deli gda kaj strádati mogli.

Prvo pismo z várasa.

Drága moja tetica!

Obečao sam vam, ka hom vam pisao eti odnet. Zdaj vidite záto, ka sam zdržao svojo rejč ino sam v róke vzéo pero. Ár i mi, eti vu váraši brezi bogá živóči bolseyiki, ki te nóvi svejt vadlújemo i glásimo, tüdi známo, ka je poštenjé. Pa kelkokrát ste mi na óči vrgli domá, ka što ne ma vere pa bogá, tisti nanč i poštenjá ne mre meti.

Prvlé je tó tü v váraši tüdi tak biló, ka so vse povsédi od vsákoga nájobprvim tó pitali, ka kákše vere je? Nego zdaj je vera vsákoga človeka *lástna pravica*, v štero se nišče več ne mejša notri, nanč ga ne pita več nišče za njó. Ino rávnič tó je pravica! Ár kak nišče ne mre kaj próti tomi meti, jas *belkasto*, *erjavkasto* ali *črnkasto* deklino mám rad: rávnič tak se naj nišče ne briga za tó, či šteri drüdi bogá v naturi brezi peršóne, ali v ednoj, ali pa v trej persónáj verje.

Pató je zdaj te tüdi pravica, ka či stároga svejta popevje juš májo bogá v *peršónaj glasiti*, te nóvoga svejta popi glih tákši juš morejo meti v *naturí glasiti* bogá, ár či smo vsi ednáko lüdjé, te vsi moremo tüdi i ednáko človečánski juš meti.

Ali drága moja tetica, dobro me razmite, ka vam ne pišem tak, ka smo zdaj v tom nóvom svejti vsi *ednáki* lüdjé, nego tak: ka smo vsi *ednáki* lüdjé, záto ka je tó nej vse edno. Tó vam tüdi lehko napišem, ka so našega nóvoga vrejmena popi nej več gospoda, liki z nami v réd ednáko delavci, štere mi z „*mešter*“ iménom zovémo. Pa ka vsáki predáo i táo znanosti ali dela svoje meštre má, na tó vövučene lüdi, šteri nas vsi včijo, záto ka sta pri nas znanost pa delo tak vküpprikapčeni, kak düša pa tejló.

„Düša!“ — zdaj mi je pa ja nedovedóč na pero vujšla tá, stári svejt znamenüvajóča, rejč. Znáte ešče drága moja tetica! ka ste mi delali, kak sam domá bio zdaj k vüzemskim svétkom?

— Ti pogan nevervani! Ti váraški tepeš, ka se tam rájši okóli stejpleš po nedelaj, kak ka bi v církev šó! Pa ka bi vaša predálna drüstva te nóve církví bilé? Vándrpuki ste vi vsi tam notri! Razmiš me? Vaši meštri, vaši nóvi popevje, so pa ti nájvékši pikošje med vami! Znás? Vidis tam mekló za dverami? Tak te vönatiram, kak či te nigdár ne bi gorhránila! Tiho mi boj včasí od vašega včenjá krepkosti, pa eneržie! Glej ga tó! . . . Te pa ti tak misliš, ka jas ne 'm vsáki večér Bogá molila za pokojnoga? Pa za tvoje stariše? Pa či rávnič kaj malo zadrejmem na posteli med molitvov, pa kaj malo klumnem k coj z glavóv: záto itak Bogá molim! Pa za koj volo mám te svétešnji gvant, či ga ne 'm v církev nosila? Pa to lejpo molitveno knigo? Pa to prvo mesto v církví, v trétjoj klópi, za dvejestó ranjški, ka sam je na ednók dolpláčala! Pa ka sam na zvoné stódvajseti srebra dála! Čüjes? Tak te naženém, ka . . .

„Prvlé“ smo v najvékšem táli vsi nezadovolni bili, „daj“ pa delajmo, eden krátek čas se nevolivajmo, sükešino dobrovolno podnesimo, naj si po etom dobro i lejpo prišestnost privávimo.

V soboto v Soboti.

»Gospód je ešče v pékli túdi gospód!« so si gučali med sebov ti stári ljudjé v tom stárom vrejmeni.

Ali da ti nóvi ljudjé toga novoga vrejmena ne verjejo več stároga vrejmena stári pekeo: so nóvoga svejta nóvi ravnitelje stároga svejta stári pekeo na ete svejt spravili prejk, pa so te gospodo stároga svejta v pekeo novoga svejta postavili notri za gospodo nóvoga svejta.

Nóvoga svejta nóvi pekeo pa póleg stáre vere stároga svejta stáre gospodé delo včini, štero njim je jezero jezerokrát mantránsko mantránje, kak stároga svejta stári pekeo, k šteromi so se svojem, dobróte punom, žitki že celo kcoj privadili.

Stároga svejta stároj gospodi se je tak nóvoga svejta nóvi pekeo do eti máo ešče v nikoli nikakšem táli nej dopadno, záto, ka se stároga svejta stáro včenjé, »brezi dela nega jela« v nóvoga svejta nóvom rázumi, v njuvo stáro mišlenje celó nikak ne mre notrispraviti. Ka bi se gospodi dávalo delo? Ka bi se gospodi vkraj vzéló jelo? Tó ne mre bidti!

Čést, tržtvo pa pejnezi! Tó tróje delo njim nazáj more v róke pridti, za toga volo je „demokrácia“!

Za toga volo se jih je v soboto v Soboti tak okóli sedem ob sedmi na občinsko správišče spravilo vküp ino oni, šteri nidi i edne slovenske rejči ne vejo, so denok z ednov rečjöv vöpovedali, ka so oni »slovensko ljudstvo«.

Ja, cejlo ostro predgo ste mi držali te!

Ali kak sam k vám stópo, eden hip svoje oči vu vaše odprivši notri ino kak sam vam te na ráhi dolivzéo, trdo, na kučte podprejte roké vaše ino je küsno; gda sam vas te jas, kak že edenvajšti lejt star velki mladénc, páli okóli obino za pojás vaš, mojo glavó znóva na vaše prsi položéči, kak negda, dugó-dugo pred tejm, gda sam ešče komaj šest lejt star máli deček bio ...

*

Ino v ništernom očnom-megnenji sam skózpreživo moja cejla dečinska lejta, kak sam očó zgübo, gda sam komaj pét lejt bio star, kak so mi v mojem šestom leti túdi i mati mrlí ino kak so me k sebi vzéli moja tetica i svák moj. Gda sam se telkokrát zajókao po dnévi, gda sam telkokrát britko kucao v svojoj posteli večér, prvlé kak sam tak žmetno záspao; gda sam telkokrát teško stonjao v noči vu sneh, cejle tjedne, cejle mejsece dugo za mojo

Postavili so si gor med sebov túdi i na kitroma nóve ravnitele stároga svejta, ki do po stároj vogrskoj šegi v nóvoj slovenskoj fórmí po vogrskom jeziki ravnáli ljudstvo slovenskoga jeziki vu iméni oni slovencov, šteri nidi edne rejči ne vejo slovenski.

Delavno slovensko ljudstvo pa od toga sobočkoga vogrskoga slovenskoga ljudstva *nikaj ne vej!*

Ne tó njim *móčno na znánje dá, ka se brezi njuvoga dovoljenja, odločenjá nikši nóvi ravnitelje ne smejo se postaviti*, najbole pa tákši nej, ki ne vejo slovenski!

Z rečjöv »demokrácie« pa samo naj tiho bodejo, ár je eta kapitalistva pomóčnica, štera nas vu z človečov krjöv napunjeni stároga svejta imetka, tržtva, pejnez i čésti járem sčé nazájvrčti.

Šteromi nespametnomi trbej nazáj te stári svejt? Ka bi se za velki bogátcov, za kapitalistov volo, ka bi se za demokrátov, za gšeftarov volo pá nazáj v bojne, v človeče mesnice dáo gnati?

Niks dájč!

Vkraj záto z tákšimi našimi ravnitelmi, šteri so nej z nás, šteri nás i naše vesnice ne poznajo, nás ne razmijo ino z šterimi si mi nidi gučati ne mremo!

Vkraj z vsákim kapitalistom, vkraj z njuvimi pomočniki: gšefte delajóčimi demokrati!

Živé naj proletársko, delavno ljudstvo! Živé naj njuvo ravnánje: proletárska diktatura v našoj, ukranskoj i rusoskoj Sovjetrepubliki!

Velke vrejdnosti vadlúvánj.

Vadlúvánja ali cérkvi so velko vrejdnost negda svejta na šolé, špitále ino na vküppostavljanje soldáckih šeregov dobile. Kak so se po vremeni meščanski (pörgarski) orságovje razvili vse eta dela so se zdaj že orsáčkoga ravnitelstva dostájala.

pokojno mamó lübléno, štero nigdár ne m več meo ...

Ino vsigdár so tetica bili moja drága, moja lübléna, štera so me, máloga jočécega dečkeca, vsigdár gornajšli, štera so me, kam štéč sam se potégno, vsigdár gorpoiskali, k sej obinoli, k sebi stisnoli, gladili po viasáj, v noči k sebi vzéli na postelo, na svoje prsi potégno, troštajóči me: »Ne jóči, ne jóči se Jóži moj. Spi moj sinek máli, vej sam ti mama tvoja. Ešče te rájši mam, kak Števeka, pa Ániko, šteriva sta ešče tak máličkiva. Vidiš, Števek je samo tri, Ánika samo dve, ti si pa že šest star. Pa oča te túdi tak rad má, ka ti je nej več svák, nego právi oča. Ne jóči, ne jóči se več. Spi moj máli sinek lübléni ...«

Nadaljávánje.

Za toga volo je Amerika ino francuški orság že pred 15—20-mi lejtmi vöpovedao likvidéranje, sekularizáció, tó je naj se velke vrejdnosti vadlúvánj orsági nazájdájo.

Poleg vöpokázanja računov so v našem orsági vadlúvanja v etom vremeni 5 jezero millionov koron vrejdnosti mele; zvün etoga nezgovornoga imetka njim je orság vsako leto ešče 30 millionov koron pomoči dao.

Zakaj je dao te kapitališki orság tem, tak preveč bogatim vadlúvanjan, ešče tó velko lejtno pomoč?

Záto naj ljudstvo na trplivost, podánost hránio brezi vsáke znanosti, naj tak stári réd, kak najbole obránijo.

Ali glédajmo tó delo po ednom. Više sest millionov siromaških delavcov i njuve familije so samo dve i pol million koron pomoči dobile vsáko leto, šteri vsi vküper so samo pol million vrejdnosti meli.

Vadlúvanja so pa tomi nasproti, kak smo že pisali 5 jezero millionov vrejdnosti ino 30 millionov lejtne orsáčke pomoči mele.

70 jezero samo na plúčaj bêtežni je mrló vsákše leto v našem orsági, ino trikrát telko drügi bêtežnikov. Vsi eti so samo 427 špitálov meli, napróti tomi je pa orság 680 kloštro držao gor ino vnožino drügi paláč za skoro 18 jezero barátov.

Više 40 jezero cérkvi mámo ete čas v našem orsági ino samo 15000 šol za ljudstvo. Ober 60 jezero popov i barátov dobro vöglédajoči ino sama do 30 jezero hitváni vučitelov.

Z vsega toga smo te tó dóbili, ka bogámoliti se je vsáki dobro návčo, nego pisati i čtetí med 100 poprejk samo 50, ali tej túdi samo komaj v ednom v 10-tom táli.

Naše bolševičko ravnitelstvo od eti mao v vsem etom réd naprávi. Vsáko vadlúvánje, de najvékšo sloboščino melo, v šterom se nišče ne de smeo bantúvati ali šaliti dati. Ali túdi vadlúvánja se ne do več mela v političko delo mejšati.

Velke vrejdnosti vadlúvánj orság k sebi vzeme i ono na róme, siromáké, bêtežniké, tak na i včenjé ljudstva obrné.

Panonhalma, najvekši monošter našega orsága, bode mednárodni vučenjákov dóm. Drügi velki monošter, Zirc, pa bode Edisonskanaselitev gde do se nóve i nóve električne móči dávale cejlomi svejti, tak kak z Panonhalme znanosti.

Drügi kloštri se túdi za dóm siromaški bêtežnikov invalidov ino brezi starišov stoječe šrotinske decé obrnéjo.

Ka kak so delali do eti mao naši vsamogoči püšpecje, šteri so vsáko leto million i million lejtnoга notrijemánja meli: vam túdi lahko nakráci naprej dámo. Kaplánan so dvejesto koron lejtne pláče dávali z svojih lejtmi millionov. Mikes János

püşpek je preminočega leta v prvi mesecaj, prvlé kak so ga internerali poleg njegovi računov, samo 50 koron odločo na dober cio ino siromákom na pomoč, próti tomi je pa vmnogi jezero koron dao velikim gospodskim klubom ino družtvam.

Drügi püşpecje so pa, iména vam niddi ne 'mo pravili, svoja imánja vsigdár samo velikim židovskim bankárom dávali v arendo i nej svojim siromaškim vernikom. Predgali na pogrom so napelávali one, šteri so od njih nej mogli zemlé dobiti v árendo, tak ka i je 100 ino 100 jezero moglo v Ameriko oditi.

Ali nóvi svejt njim nazájpláča njuvo jálnost i skazlivost. Stári püşpeceje ino nadpüşpecje dobijo pénzijo, pa kanonicje túdi, ali na mesec samo štiripét sto koron, rávnič tak kak so oni svojega vérstva ravnitelom i etih familijam odločili.

Mislimo, ka do po ednom z té velke pénzije oni sami bógše lahko odsejmao živelí, kak njuvi prvejši čestnicje, dvorskovje, španovje z njuvimi familijami.

Domáči i svejta glási.

Marinárstvo Francuške.

V varošaj Brest, Marseille, ino Toulon je marinarstvo bojnskih brodovla gorstanolo ino odpovedalo bogavnost. Vö je dalo proklamáció v šteroj i sledéča pravijo: Proletária cejloga svejta z velkov navdüšenostjov se pripravla, da porúši hüdobno, ino samosilništvo gospodstvo kapitalizmuš. Rusija ino Vogorska so že na póti zmáge. Nemško se zdaj pripravla, da z svojega šinjeka dolzliúča železne verige buržoazie. Austria, Itália ino Svaicarsko so pripravne. Nej nam trbej méra kapitalizmuš, nego želemo mér, šterim je mogoči, da se zjedini proletária cejloga svejta.

Kapitalizmuš ántánta šče vojnike Francuške próti Vogrske ino Rusije poslati. Vojniki! ne glédajte da bi vi i nadale bili slejpo orožje v rokaj buržoazie, ino da da vas gorponücajo kapitalista za poduženje vašega robstava. Odčákamo od vas; ka se ne bodete vojsküvali proti Vogrskej ino Rusiji. Pride vremen skoro, gda se proletária cejloga svejta bode zjediniła te tak združena bode pomela z lic zemle samosilništvo kapitalizmuša.

Bejla finska gárda.

Z Štocholma nam oznánio sledéče: Nazájidenje bejle finske gárde na fronto olenec je njoj pevelko zgübo poozročilo. Zgüba bejle finske, štero je ántánt próti Rusiji poslao — zamán, je pretežka, posehno je velka zgübila med dobrovolcom, štere so na front zapelali. Pukovnije pa, od 15—17 lejt stárilh deje, so rusi potpuma vničili. Za te velke zgübe volo je silno velko nezadovolnost nastanolo. Tó nezadovolnost močno podpéra marinarstvo finsko, štero je bógavnost odpovedalo.

Nerazmunost med Francuškovi i Taljanskovi.

V varoši Fiumi so nájzadnjim dnévni velke reberije bilé. Ravnitelstvo ino policájstvo je próti tém reberijam se je slabo pokazalo. Istinske bitke so bilé na vulicaj, z šterih so napádnoti francuzi samo z bejgom mogli vujdti.

Té reberije so se ponavljale i v sledéčim dnévam, več službenih hiž so sporüšili. Kejpe Clemenceau-a, predsednika ministeriuma francuskoga ino Lloyd George-a so zvužgali. Taljáni so Francuze z močjov od 3 bataillona napádnoli ino skoro na čistoma prepravili. Kvár pa, šteri je napravlén za té reberije, vöznáša večé od 2 million koron vrejdnosti.

Odrédba komissára vojske.

(Odredba n. 45.593.)

Komissár vojske je odrédo ka pri zapovednistvaj v špitálaj rusinske národnosti ino z krajine »Ruska Krajna« t. je tiszti mest, v šteri prebiva rusinski národ v varmegyövaj Mármaroš, Ugócsa ino Bereg te Ungvár. Z okroglin, v varmegyöva Mármaroša doline Tisze: Sziget, Tarackviz, Tecsö, Huszt, Dölha nadale z vesnic okrogline Ökörmezö: z Havasmezö, Oroszko, Visorosi i Petrobakiasna nadale z vároša Marmarossiget. V varmegyövi Ugoča z okrogline Nagszóllös ino Királyháza. V varmegyövi Bereg z vesnic okroglin Alsóberecke, Šolyva, Latorca, Munkács ino Žgornje krajine te z váraša delavci. Nadale z okrogline »tiszazát« ino Dolnje i spodnje remete, z vesnic Kovászna, Makkosjános, Mezzöhomok ino Tiszacsomú. V varmegyövi Ung z vesnic okroglin Nagybregzna, Perecséñji, Ungvár, Szerednja ino Szobrána nadale z vároša Ungvár. Na slednje z rusinski vesnic vu varmegyövaj Zemplém, Šároš, Szepeš, Abauj, Gömör, morejo brezi postanka (v špitálaj bodoči, kak dó zdravi) v Tordáski állomás k bataillonu »Martonvasas Ruszina« einrukovati.

Taljansko.

Kak nam dájo na glás, taljansko nešče poslati svojo vojsko próti nam, ár kak pvárijó voditelje taljanske, da njim samim trbej domá vojsko za gordržánja znótrašnjega réda taljanske, ino tak nema višesnje vojske, štero bi poslála próti našoj sovjet republiki ino Ruskoj.

V Taljanskoi so vsagdanéšnji strájki, tak da poleg nezadovolstva ino burkanja prebiválstva je preveč potrebno Taljanskoi, da domá má vsigdár krédi vojsko, z šterov kapitalisti nemérno prebiválstvo onemijo nasiloma.

Švaicarski sociálisti so stópili k III. mednárodnosti.

Švaicarski sociálisti so na gyüleši v Olten vároši odločili, da stópijo k III. mednárodnosti. Odločili so nadale, ka bo-

dejo propagirali próti tom, ka bi Sváicarsko v savez národov gorvzéli. Svoje prótivilenje so notridáli vládi poleg velike drágoče, nadale odločili so, ka augustuša 16-ga bodejo vküper pozvali kongresszus v vároš Basel.

Osódba.

V Müncheni (varoš v Nemškoj) sa v preminočem tjedni osó dili dvá odajnika domovine lastivne i tó: Muhsama ino dr. Vadlera, prvoga na 15 lejtno vózo, drügoga pa na 8 lejtno vózo. (Slaba kaštiga!)

Kongresszus austrijánski delavcov.

Bécs gladíje. — Nóve papératne pejneze bodejo tiskali.

Na kongresszuši austrijánski delavcov so bili govori od prilik živežni Austrije. Prilike živežne Austrije so v nájvékšoj pogibelnosti, tak da stánje vláde v tom poglédi je zdaj preslabo, inó vse mogóče včini, da pomore prebiválstvi, ali nikak se njim nešče posrečiti, da té prilike živezne rejši. Béch je zdaj mesto nájvékšega gláda. Béch je za proletárdiktaturo, i záto šchéjo neprijátelje vernike proletárdiktature zgládniti i tak dolpotreti diktaturo proletárov.

Austrija je predála vse svoje zláto ino valuto, zdaj pa nemre večé dati, ár nema z koga. Ántánt je pa prestavo senjenja živeža za toga volo, ár da Austrija nemre večé plácati. Drágoča rasté vsáki dén vsigdár bole ino bole.

Da nekaj zvráči té nevolne prilike živežne, probala de tiskati nóve papérnate banke. Ali naturno, ka tó bode zrok ešče vekšoj drágoči.

Hollandia.

Po glásaj hallandski bodejo bivšega nemškoga casara Vilmoša vödali. Ravnitelstvo Hollandije se je náimre podálo zapovedi ántánta, v šteroj žele vödávánje Vilmošovoga od Hollandije. Bivšega casara Nemške bode ravnitelstvo Hollandije v vároši Hága vödálo ántánti šteri bode osódo od sodbine njegove na dale tak se bode zadovolilo ono vmnogo prelevánje krvi telkih nedužnih, štere so pod zapovedov samosilništva na klánje, kak márho gonili ino tirali z silov.

Bajorsko.

Kak se čüje stánje vládino v Bajorskoj vsáki dén vsigdár vse bole i bole húdo gračüvle. Nej je tak lejpo ino rožatno, kak tó vernicje samosilnika, Hofmanna glásijo. Stánje vláde je gingavo. Delavci vsáki dén reberijo delajo ino próti vládi kopajo, tak da ne bode že dugo vremena, ka delavci Bajorske bodo zrüšili tyranstvo bejle gárde. Vláda z vsem mogóčnim sredstvom šché zadüšiti reberijo delavcov.

Nerazumnost med Jugoslaviov i Taljanskov.

Po glásaj z Taljanske se taljani močno ino ostro pripravljajo na boj proti Jugoslavom. Taljani so skupili večje kak 70 jezero vojniov. Románi i taljani so v vzézo stópili proti Jugoslávu. Zvézo so podpisali Orlando ino Bratiam. Kako se čuje nidi Románsko nidi Taljánsko nej je priznalo Jugoslávio za samostáлно.

Berlin pred nóvim preobrnenjem.

Prilike v Berlini so jáko slábe ino húde za vládo. Moremo pri pravni biti, da v sledečim tjednaj se bodo dogodilo veliko, svetsko preobrnenje. Vojska je stópila na strán neodvisnih socialistov ino ministerium je odigro vso miloščo pri delaštvu. Delavci želežo, da se naj raspústio one gárde, štere so do zdaj verne bilé vládi.

Boj med Jugoslávimi ino austrijáncami.

Med Jugoslávimi ino austrijáncami se boj ponovo. Zrok je ona stára mržnja izhájajoča že z stároga vremena ino gospodstva Austrije, z šterim je gúlila ino težila národ Jugoslovenski. Nadale, ár Jugoslávi neščejo vóspráznoti krajine v Karinthiji, štere je njim páriška konferencija odločila ino osódila austrijáncom. Za té nepravice volo, je vóvdaro oster boj med njimi, šteri že več dni trpi z punim prelevanjem krvi.

Bonjske zgübe Francuške.

Ravnitelstvo Francuške za boja nej štelo vódati štatistiko na bojnsko zgübo gledoč. Zdaj je bilo prisiljeno, da vódá to štatistiko od bojnske zgübe vojničke. Francuzi so zgübili 1285500 vojákov. Račun splazeranih je 2.560.000. Z tej je večje, kak edna millióna jih postalo delanezmožni. Vše vküp na zgüba je 3845500 lüdi, to je pa 10% prebiválstva Francuške. V Francuškoj je skoro vsaki drügi delajoči moški ali spadno, ali je pa splazerani.

Klémansó, predsednik francuškoga ministeriuma, je ešče izdak nej zadovolen z tov strašnov štatistikov; on ešče li šče se i na dale bojnatu te pelati vojsko proti našoj sovjetrepubliki ino Rusoskoj te i proti Polskoj. Ali Francuško poleg takših strašnih zgüb ne bode mogao nišče napelati v nóvi boj.

Proklamácia austrijánski-kommunistov k proletáriji ántánta.

Kommunisti austrie so sledečo proklamacio poslali k proletáriji ántánta: Proletári nemške austrie bratski pozdrávlo proletárske brate ántánta, poleg sočútenja z vogrskim ino rusoskim proletariatušom. Revolucionársko delastvo z vami vküper cüti se nad vojsküvanjon proletárov Vogrske ino Rusoske ino je odločilo, da bode se protivilo vládi poleg poteženja te dvoje sovjetrepublike, te bodeje podpoma-

gáli sovjetrepublike z vsem mogočnim sredstvom. To de delao túdi i proletáriatuš ántánta, gda bodo včinoli slednji sjopaj ino najžmetnejši: da porúšimo kapitálistov nevaláno gospodstvo ino izvojštimo si tanačnorepubliko.

Osóde stolca revolucionarskoga v Budapešti.

Budinpeštánski sódbeni stolec revolucionárski je osódo Schwartz Marisko trgv.-o poleg neprimanje bejlh pejnez na 1 lejtno prisilno delo ino na 3000 koron stróffa. Gottlieb Mozesa túdi poleg toga zroka volo na 10.000 kor. stróffa, Berger J. pa, ár trgovao z sivimi pejnezmi je osodjen na 50.000 kor. stróffa ino so njemi vkrajvzéji 18.522 kor. sivi pejnez. Cukrász Aladára so poleg guča proti naše sovjetrepublike je osodjeni na 2 lejtno prisiljeno delo.

V Szombotelski sódbeni stolec soldački Stern Matjaša rdéčega stražára je osódo na 6 tjedno vóza, ár je že 2-krat odstavo svoje stražársko mesto, Mikola Franca pa z vesnice Péterhegy poleg prelomjena točenja vina na edno mesečno vózo ino na 5000 kor. štróffa.

Dobrovolni pomori.

V fond agitacionski so dáli sledéči svoje dobrovolne primore: Boros Benő 3 K, Rosenberg Rezső 3 K, Norcsics István 4 K, Norcsics Lajos 4 K, Kolmanics István 3 K, Gombosy Lajos 3 K, Keszenberger Ilona 2 K, Vogrincsics Agneš 2 K, Lancz Viktor 4 K. Zbor razširbe se njim za to najlepše zahvalüvle.

Strájki polodelavcov.

Kak se čuje strájki polodelavcov na Nemškom so političkoga vzgléda. Že več tjedna agitirajo vse po vsédi sociálisti neodvisne stránke. Strájk je dozday vóvdar v krajini Pomeranji ino v izhodnoj Prusiji te je vse že vse pripravleno na strájk v Srednjem-Nemškom ino v držávi Saske.

München pred nóvov revolucionov.

Sódbeni stolec revolucionárski v stolnom vároši, Bajorske neprehejano dela. Račun nedužnih áldovov vsaki dén se povékšáva ino kak nam austrijánske novine prineséjo glás, ka delavci neščejo dale trpeti oroparstvo i samosilništvo bejle gárde. Delavci železne fabrike vküper z drügmü delavcimi se pripravlo na najostrejšo vojsküvanje, na dale so odločili, ka či bejla gárda ne prestávi ino nehenja z prelevanjem krvi telkoh nedužnih, bodejo po cejlöj Bajorskoj z nóva strájkovali.

Počela se trgovina med Nemškov ino Rusoskov.

Teškoče gospodarstvene je poozročo Rusiji blokád ántánta. Zdaj bodejo se té poteškoče gospodarstvene olehšale. Nemško

se ne bode tak oponášalo proti Rusiji, kak ántánt, ár nemcom je potreben sirov materiál z šteroga silno dosta je v Rusiji, záto granice se bodo oprle, ino trgovina se začne med tov dvojev državov. Naturno je nadale, ka diplomatsko stánje med Nemškov i Rusoskov nazáj se bode postavilo i je že ravnitelstvo Nemške poslanika svojega vózébralo za Moskvo Keszler grófa.

Jugoslávia.

V Serbiji stánje vláde vsaki dén hüjše gračüvle. V Sarajevói so voditele sociálistov dolzadržali, ar se je stránka socialiska je stopila k III.-oj mednárodnosti i za misli njéna se je počela ostro vojsküvati. Za preganjánja volo tej voditelov so v Belgrádi ino v drügi varašaj Serbijo neprestanoma neméri, delavci želežo od vláde, da se naj voditeli sociálistov na slobodo postavijo. V stalnom mestu Serbije so delavci i vojniki krvávo bitko meli, i tak je od obeh stráni spadnolo večje lüdi te jih je vinnogo dobilo plazér. Vláda je v prvi dnévaj dolzadržala Matašiča, Laskoviča ino Gibiča serbske voditele sociálistov.

Blokád Nemške je prestávlen.

Ántánt je blokád Nemške dao prestévití, ár je nemski parlament primio i odobro mézni kontraktuš v vsem poglédi. Za toga volo so odprejdté granice med Francuške i Nemške i se je že trgovina začnola med tov dvojev državov.

Zabranjeno je z sivimi pejnezami pláčati.

Neprestanoma pridejo tožbe, ka z nótrivzétim papérnatim pejnezami od 50, 100, 1000 ino 10.000 koron v orsági mágnáti, tém više ešče slüžbeniki pláčajo ino primajo pláčo. Opominamo vse direktoriume ino veške poglaváre, da vsakoga, ki z temi pejnezami pláča, more se dolzadržati i bode kaštigan po odrédbi od n. 109. rav. tanača revolucionárskoga.

Bojnski stroški Amerike.

Tajnik državni poslov financije je oznano, ka bojnski stroški Amerike v preminočem svetnom boju vódenéjo večje od 32 milliárdov ino 527 millionov dollárov.

Mérni kontraktuš Nemške.

Wilson je odišao nazáj v Ameriko kém je bio podpisan mézni kontraktuš Nemške. Zdaj je pa predao amerikanskomi senati (tanači) ga za odobrenje volo. Kak se čuje senat je primio to smrtno osódbo Nemške ino je prejkdao voditelstvu zvünskih poslov.